T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

Sayı : 30824082-610-17089345 22 Ekim 2026
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Tel:
Faks: e-posta: elektronik ağ: www.csb.gov.tr

TUNCELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYTEN KORDU'NUN
TBMM 7/41563 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/41563
GK 119

SORULAR

Dersim'in Pertek Belediyesi tarafından, Soğukpınar Mahallesi 57 ada I parsel ve 58 ada 1-2-3-4-5-7-54-57-96 ve 105 nolu parsellerin bulunduğu alanda yerleşim alanları içerisinde bulunan yaklaşık 350 dönümlük belediye arazisi özel bir şirkete (ACM Mühendislik İnşaat) 49 yıllığına Güneş Enerjisi Santrali (GES) kurulması amacıyla kiralanmasına, yerel halkın ve çevre örgütlerinin tüm itirazlarına rağmen Belediye Meclisi 'nde oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Pertek ilçesinde söz konusu GES projesinin planlandığı alanda geçerli bir imar planı bulunmamaktadır. Mevcut imar planı idari mahkeme tarafından iptal edilmiş olup yeni plan henüz onaylanmamıştır. Buna rağmen şirket tarafından hazırlanan proje taslağı üzerinden 49 yıllık kiralama kararı alınmıştır. Ayrıca belediye imar komisyonundan geçmeyen dosya meclis çoğunluğuyla kabul edilmiş; sonrasında usule aykırı biçimde meclisten geçirildiğine dair itirazlar üzerine komisyona gönderilmiştir. Oysa bu tür planlama ve yatırım kararlarının usulen öncelikle imar komisyonunda değerlendirilmesi gerekmektedir.

Planlanan alan; yerleşim alanlarının hemen yanı başında, hayvancılık yapılan meralara ve yaşam alanlarına komşu, ekolojik açıdan hassas bir bölgede bulunmaktadır. GES projeleri; panellerde kullanılan kadmiyum telürid, kurşun ve silikon tetraklorür gibi maddelerin çevresel ve sağlık riskleri, panel kırılması ve bertaraf sürecinde oluşabilecek kimyasal sızıntılar, muhtemelen 20—25 yıl sonra ortaya çıkabilecek olası atık panel sorunu, toprak yapısının bozulması ve betonlaşma, yerel ekosistemin parçalanması gibi ciddi riskler barındırmaktadır. Enerji üretim tesislerinin doğrudan konut alanları ve yaşam alanları içerisinde ya da bitişiğinde planlanması; şehircilik ilkeleri, halk sağlığı ve çevresel güvenlik açısından ayrıca değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin işletilip işletilmeyeceği, planlama ilkelerine uyulup uyulmadığı ve yerleşim alanına bu kadar yakın bir enerji tesisinin kurulmasının uygunluğu Bakanlığınızın yetki alanındadır.

Bu bağlamda;

1- Pertek'te planlanan 350 dönümlük GES projesi için ÇED süreci başlatılmış mıdır?

2- İlçede geçerli bir imar planı bulunmadan, şirket tarafından hazırlanan proje taslağı ile bu tür bir enerji yatırımına izin verilmesi mevzuata uygun mudur?

3- Panellerde kullanılan kadmiyum ve kurşun gibi maddelerin çevresel riskleri konusunda Bakanlığınızın özel bir düzenlemesi var mıdır?

4- Muhtemel ömrü itibariyle 20—25 yıl sonra sökülecek panellerin bertarafı ve toprağın rehabilitasyonu için zorunlu teminat mekanizması mevcut mudur?

5- Tarım ve hayvancılık yapılan alanlarda büyük ölçekli GES kurulmasına ilişkin özel kısıtlamalar bulunmakta mıdır?

6- Yerleşim alanları içerisinde veya konutlara bitişik bölgelerde GES kurulmasına ilişkin açık bir mevzuat sınırlaması bulunmakta mıdır? Söz konusu proje, şehircilik ilkeleri, halk sağlığı ve çevresel güvenlik açısından Bakanlığınız tarafından ayrıca incelenecek midir?

CEVAPLAR

Tunceli İli, Pertek İlçesi, Soğukpınar Mahallesi, Ada No: 210, Parsel No:1 adresinde Acm Mühendislik İnşaat Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılması planlanan Soğukpınar GES (21 MWm/21 MWe, 35,7 Ha) Elektrik Depolama Tesisi (21 MWe/21 MWh) projesi ile ilgili olarak 22.01.2024 tarihinde Bakanlığımıza Çevrimiçi ÇED süreci Yönetim Sisteminden ÇED başvurusu yapılmış Bakanlığımızda yürütülen ÇED süreci sonrasında 13.01.2025 tarih ve 8129 karar no lu ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

29.07.2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği'nin Madde 6 – ... (3) fıkrasında "Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez" hükmü yer almaktadır. Yukarıdaki ÇED yönetmeliği maddesinden de anlaşılacağı üzere verilen ÇED kararları, nihai izin niteliği taşımamakta olup, mer'i mevzuat uyarınca, yatırıma başlanabilmesi için diğer kamu kurumları tarafından verilecek olan izin/onay/ruhsat ya da mülkiyet edinimi niteliğindeki idari işlemler öncesinde aranması gereken bir ön koşul olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Bakanlığımızca yürütülen ÇED sürecinde söz konusu projenin imar planları çalışmaları ön koşul aranmamaktadır.

Bilindiği üzere, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları içermektedir. ÇED süreci Bakanlığımızın yetki ve sorumluluğunda bulunmakla birlikte, ilgili kurum ve kuruluşların ve projenin kurulacağı alanda yaşayan halkın görüşleri de süreç içerisinde gerek Bakanlığımızca gerekse İnceleme ve Değerlendirme Komisyon üyeleri tarafından değerlendirilmeye alınmış ve verilen kararlarda bahse konu görüşler de değerlendirilmiştir.

Tunceli İli, Pertek İlçesi, Soğukpınar Mahallesi, Ada No: 210, Parsel No:1 adresinde Acm Mühendislik İnşaat Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılması planlanan Soğukpınar GES (21 MWm/21 MWe, 35,7 Ha) Elektrik Depolama Tesisi (21 MWe/21 MWh) projesi kapsamında Bakanlığımızca tesis edilen 13.01.2025 tarih ve 8129 karar no lu ÇED Olumlu Kararı'na altlık teşkil eden Nihai ÇED Raporunda ilgili ömrünü tamamlamış panellerin bertarafı ve proje alanının rehabilitasyonu hususlarında gerekli taahhütler yer almaktadır.

.